

Medzinárodný festival horského filmu a dobrodružstva

Festival HORY A MESTO vzdal hold svetovým lezcom na veľkých skalách

Odborná porota sa zamerala na filmy, ktoré predstavujú úsilie, výsledky a vnútorné nastavenie svetových lezcov na veľkých skalách. Taká by bola voľná charakteristika troch ocenených filmov – oscarového *Free Solo* o Alexovi Hannoldovi, *Dawn Wall* s Tommym Caldwellom, ktorý dnes večer festival osobne uzavrie a slovenský film Rastislava Hatiara *Vrcholová príťažlivosť*. Celkovo porota ocenila až deväť filmov.

Jubilejný 20. ročník Medzinárodného festivalu horských filmov a dobrodružstva HORY A MESTO sa dnes končí. Ponúkol dovedna 44 filmov, 15 hostí, 21 cestoklubových premietaní, päť špeciálnych sekcií a množstvo sprievodného programu, ako napríklad fotovýstavy, lezecké preteky či atrakcie pre rodiny s deťmi. Jeho dejiskom bolo po druhý raz nákupné centrum Bory Mall a kino CINEMAX BORY v Bratislave.

„Už v priebehu posledného dňa 20. ročníka festivalu môžeme konštatovať, že sme veľmi spokojní s jeho priebehom i diváckou účasťou a atmosférou, teší nás záujem návštevníkov, o čom svedčia mnohé vypredané premietania. Určite má na tom zásluhu silný program po všetkých stránkach – hviezdne veľkofilmy, špičkoví hostia a kvalitné cestokluby. Ukázalo sa, že presťahovať sa do Bory Mall a CINEMAX BORY bolo pre festival najlepšou voľbou, a divákovi a návštevníkovi sme iba museli dať čas, aby si na nové priestory zvykli. Ďakujeme,“ povedala v mene vedenia festivalu a organizačného štábu dramaturgička Natália Bokníková.

Porota na tohtoročnom festivale pracovala v zložení: poľský lezec, publicista, spisovateľ a fotograf Aleksander Lwow, slovenský dramaturg, scenárista a režisér Miloslav Končok, mladá slovenská kameramanka Sophia Boydová, filmový scenárista, dramaturg a organizátor viacerých filmových podujatí Peter Gašparík a filmový režisér Daniel Rihák. Spolu s Grand Prix ocenili deväť filmov v ôsmich kategóriách.

„Film *Free Solo* prináša strhujúci audiovizuálny zážitok aj ľuďom mimo úzkeho kruhu zanietencov tohto športu. Formálne aj obsahovo vyráža dych,“ napísala vo svojom vyhlásení porota, ktorá filmu udelila Grand Prix. Nespochybniteľný dokument ovenčený Oscarom má na svojom konte viacero prestížnych ocenení. Ide o dielo amerických tvorcov Elizabeth Chai Vasarhelyi a Jimmyho China. *Free Solo* je pôsobivý portrét amerického horolezca svetového formátu Alexa Honnolda, ktorý bol pred šiestimi rokmi osobne hosťom festivalu, rovnako ako niektorí jeho spolulezci.

Cenu Literárneho fondu získal režisér Rastislav Hatiar za film *Vrcholová príťažlivosť*. Filmár spracoval životný príbeh slovenského horolezca Petra Hámora, himalájistu, ktorý sa celý život snaží posúvať

Medzinárodný festival horského filmu a dobrodružstva

svoje hranice. Porota ocenila, že ide o „osobný a úprimný príbeh hrdinu, ktorý prekonáva nielen výškové, ale aj dobové prekážky. Film ukazuje hĺbku vzťahov, ktoré sa rodia len v tých najťažších podmienkach“.

CENA V4 udelila porota poľskému filmu Miroslawa Dembinského **Neprestávam lietať** ako „povznášajúci filmový dôkaz o tom, že vek nemusí byť prekážkou pri plnení snov“. Janusz Orłowski sa začal paraglajdingu venovať po sedemdesiatke. Keď mal 88 rokov, začal snívať o lete z Olympu, a keď mal 91, vyletel do výšky 326 metrov, čím sa zapísal do Guinnessovej knihy rekordov. Film dokumentuje metaforickú cestu človeka k večnosti.

Zo sekcie VZDUCH ocenila porota ako najlepšie francúzsko-nemecký film **8000+** a to za jeho autenticitu, „nepoznaný pohľad na Himaláje a chuť zažiť naozajstné dobrodružstvo“. Snímka opisuje trojtýždňový sólo výlet paraglajdistu Antoine Girarda po Karakorame v štýle lietať a hikovať.

Porota tohto roku spojila kategórie SNEH a VODA, aby tak mohla oceniť výnimočný kanadský film režiséra Jordana Manleyho **Kde sa končí les**. Snímka je obrazovým, až zenovým vyznaním obdivu stromom, najstarším bytostiam na Zemi. Ako hovoria autori filmu, stromy sú „živé mosty do obrovskej minulosti našej planéty, ich príbehy sú vpísané do letokruhov počas stáročí i tisícročí“.

„Film, ktorý nám umožňuje zažiť spiritualitu jedného z posledných prírodných národov,“ takto ohodnotili členovia poroty najnovší film Pavla Barabáša **Tieň jaguára**, ktorý zvíťazil v kategórii ZEM. Film je o štyroch priateľoch, ktorých naplňa neporušená príroda našej Zeme. Vydávajú sa do amazonského pralesa na náročnú cestu s neistým koncom. Autentické zachytenie ešte nezdokumentovaného kmeňa Hodi je protipól našej západnej kultúry.

Najlepším filmom v kategórii SKALA sa stal veľkofilm amerických tvorcov Petra Mortimera a Joshua Lowella **Dawn Wall** o preleze najťažšej veľkej steny na svete. Festivalová porota ho označila ako „strhujúci film o tom, ako nás komplikovaný životný príbeh môže motivovať k unikátnym výkonom“. Film osobne uvedie hosť festivalu, americký špičkový lezec **Tommy Caldwell**, ktorý má na dnešný večer pripravenú aj prezentáciu. Naposledy bol hosťom na Hory a mesto pred piatimi rokmi (2014), kedy na tomto preleze ešte len intenzívne pracoval. Dawn Wall úspešne zdolal v roku 2015, spoločne so spolulezcom Kevinom Jorgesonom.

ŠPECIÁLNU CENU POROTY získal kanadský film **Nomádsky chlapec**, príbeh 9-ročného Janibeka, ktorý žije so svojou rodinou v mongolských horách a miluje preteky na koňoch. Porota ocenila „nádherné zachytenie miznúceho spôsobu života v súlade s prírodou“.

Členovia poroty sa rozhodli udeliť aj ČESTNÉ UZNANIE POROTY a to afganskému filmu **Afganská výprava za slobodou**; ide o príbeh skupiny 16 až 19 ročných afganských dievčat, ktoré sa usilujú vytvoriť prvý ženský horolezecký klub v Afganistane, v krajine, ktorá ženy obmedzuje v mnohých oblastiach. Na festivale Hory a mesto figuroval v rámci sekcie Horská kultúra.

Medzinárodný festival horského filmu a dobrodružstva

=====

GRAND PRIX

Free Solo (Free Solo, USA, 100 min, 2018, r. Jimmy Chin, Elizabeth Chai Vasarhelyi)

Príbeh o tom, čo všetko je ľudská bytosť schopná dosiahnuť. Zachytáva Alexa Honnolda, ako sa pripravuje uskutočniť svoj životný sen - zdolať legendárnu cestu Freerider na El Capitanovi v Yosemitech bez lana, bez istenia. Alex sa tým upisuje jedinej voľbe – medzi dokonalosťou a smrťou.

CENA LITERÁRNEHO FONDU – finančná odmena 1000 €

Vrcholová príťažlivosť (Slovensko, 64 min, 2018, r. Rastislav Hatiar)

Životný príbeh slovenského horolezca Petra Hámora. Portrét himalájistu, ktorý sa celý život snaží posúvať svoje hranice.

CENA V4

Neprestívam lietať (Still flying..., Poľsko, 33 min, 2018, r. Miroslaw Dembinski)

Janusz Orłowski aka "Dedko" (Praszczur) sa začal paraglajdingu venovať po sedemdesiatke. Keď mal 88 rokov, začal snívať o lete z Olympu a keď mal 91, vyletel do výšky 326 metrov, čím sa zapísal do Guinnessovej knihy rekordov. Film dokumentuje metaforickú cestu človeka k večnosti.

Čestné uznanie v kategórii VZDUCH

8000+ (Francúzsko, Nemecko, 22 min, 2018, r. Antoine Girard, Christian Schmidt)

Paraglajdista Antoine Girard už dvakrát zlyhal vo svojej snahe vyliezť na Broad Peak (8 051 m) a zletieť odtiaľ do údolia. Ak sa mu to tentoraz podarí, vytvorí nový výškový rekord v paraglajdingu, ale vzduch je tu riedky a vzlety a pristátia sú mimoriadne zložité. Zvlášť, keď sa spoliehate len sám na seba.

Čestné uznanie v kategórii SNEH/VODA

Kde sa končí les (Treeline, Kanada, 40 min, 2018, r. Jordan Manley)

Ticho, trpezlivo, stromy vydržia. Film nás zavedie k zakrpateným cyprusovým hájom Japonska, k červeným cédom v Britskej Kolumbii a k starým boroviciam Nevady. Budeme nasledovať niekoľkých lyžiarov, snowboardistov, vedcov a liečiteľov, ktorí budú skúmať toto spojenie staršie ako ľudstvo samo.

Medzinárodný festival horského filmu a dobrodružstva

Čestné uznanie v kategórii ZEM

Tieň jaguára (Slovensko, 58 min, 2018, r. Pavol Barabáš)

Štyria priatelia, ktorých naplňuje neporušená príroda našej Zeme, sa vydávajú do amazonského pralesa na náročnú cestu s neistým koncom. Autentické zachytenie ešte nezdokumentovaného kmeňa Hodi je protipól našej západnej kultúry.

Čestné uznanie v kategórii SKALA

Dawn Wall (The Dawn Wall, USA, 100 min, 2017, r. Josh Lowell a Pete Mortimer)

Caldwell a jeho partner Jorgeson strávili šesť rokov starostlivým vymýšľaním a nacvičovaním cesty Dawn Wall. Pri záverečnom pokuse, ktorý sledoval celý svet, čelí Caldwell okamihu pravdy. Má opustiť svojho spolulezcu a konečne si splniť sen, alebo riskovať vlastný úspech pre zachovanie priateľstva?

ŠPECIÁLNA CENA POROTY

Nomádsky chlapec (Boy Nomad, Kanada, 21 min, 2018, r. Niobe Thompson)

Príbeh 9-ročného Janibeka, ktorý žije so svojou rodinou v mongolských horách a miluje preteky na koňoch. V zime ho otec po prvý raz zoberie na najťažšiu púť v živote nomádov: zimný presun cez horské priesmyky aj s početnými stádami zvierat.

ČESTNÉ UZNANIE POROTY

Afganská výprava za slobodou (Ascending Afghanistan: Women Rising, Afganistan, 49 min, 2015, r. Erik Osterholm)

Film sleduje skupinu 16 – 19-ročných dievčat v Afganistane, ktoré sa snažia stať prvým ženským horolezeckým tímom v Afganistane. Silný príbeh dievčat, ktoré chcú ukázať, čo znamená byť ženou v extrémne reštriktívnej kultúre.

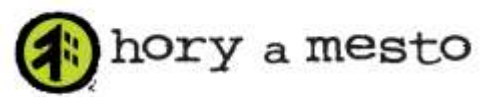
Zuzana Golianová

PR manažérka festivalu Hory a mesto

27. – 31. marec 2019

www.horyamesto.sk

Bratislava, 31. marec 2019

Medzinárodný festival horského filmu a dobrodružstva